

DOI: 10.58423/2786-6742/2025-9-233-243
УДК 331.215:657.6

Алла МОСКОВЧУК

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і аудиту
Луцький національний технічний університет,
м.Луцьк, Україна

ORCID ID: [0000-0002-8355-0846](https://orcid.org/0000-0002-8355-0846)

e-mail: august250955@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ФОНДУ ОПЛАТИ ПРАЦІ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню питань, пов'язаних з формуванням, прогнозуванням фонду оплати праці (ФОП) та його обліковим забезпеченням на виробничих підприємствах. У статті розглянуто нормативно-правові аспекти регулювання оплати праці в Україні, виявлено використання різних термінів для характеристики нарахованої заробітної плати. Проаналізовано підходи до визначення сутності ФОП, його структури та факторів, що впливають на його формування. Особливу увагу приділено аналізу ФОП як інструменту управління витратами на оплату праці. Розглянуто основні напрями аналізу ФОП, включаючи аналіз його загального обсягу, динаміки, структури, рівня та динаміки середньої заробітної плати, факторів, що обумовили зміну обсягу ФОП, ефективності стимулювання персоналу та оцінку фінансових можливостей підприємства. Обґрунтовано доцільність перспективного аналізу ФОП, який дозволяє розробляти плани щодо управління витратами на персонал, оптимізувати структуру ФОП, управляти ризиками, підвищувати конкурентоспроможність підприємства та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Запропоновано використання індексного методу для прогнозування ФОП, що дозволяє врахувати вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на заробітну плату. Розроблено математичні моделі для короткострокового прогнозування ФОП робітників, службовців та працівників підприємства в цілому. Розглянуто питання інформаційного забезпечення аналізу та прогнозування ФОП. Запропоновано деталізовану модель аналітичного обліку оплати праці, що дозволяє отримати необхідну інформацію для проведення перспективного аналізу ФОП. Визначено, що аналітичний облік є важливим інструментом для перспективного аналізу ФОП, а запропонований підхід до його побудови надає детальну інформацію, яка дозволяє спрогнозувати майбутні зміни в обсягах ФОП.

Ключові слова: фонд оплати праці, чинники впливу, ретроспективний і перспективний аналіз, математична модель, прогнозне значення ФОП, аналітичний облік.

JEL Classification: J3, M4, L2

Absztrakt. A cikk a bérszámfejtési alap (BAL) kialakításával, előrejelzésével és számviteli támogatásával kapcsolatos kérdések tanulmányozásával foglalkozik a feldolgozóipari vállalatoknál. A cikk az ukrán bérszabályozás szabályozási aspektusait vizsgálja, és bemutatja a felhalmozott bérek jellemzésére szolgáló különféle kifejezések használatát. Elemzi a BAL lényegének, szerkezetének és a kialakulását befolyásoló tényezők meghatározására szolgáló megközelítéseket. Különös figyelmet fordít a BAL elemzésére, mint a munkaerőköltségek kezelésének eszközére. A BAL elemzésének fő területeit veszik figyelembe, beleértve a teljes mennyiség, dinamika, szerkezet, szint és az átlagbérek

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

dinamikájának elemzését, a BAL mennyiségének változását okozó tényezőket, a személyzeti ösztönzők hatékonyságát és a vállalkozás pénzügyi képességeinek értékelését. A BAL prospektív elemzésének megvalósíthatóságát indokolják, amely lehetővé teszi a személyzeti költségek kezelésére vonatkozó tervek kidolgozását, a BAL szerkezetének optimalizálását, a kockázatok kezelését, a vállalkozás versenyképességének növelését és a megalapozott vezetői döntések meghozatalát. Javasolja az indexmódszer alkalmazását az egyéni vállalkozók előrejelzésére, amely lehetővé teszi a külső és belső tényezők bérekre gyakorolt hatásának figyelembevételét. Matematikai modelleket dolgoztak ki az egyéni vállalkozók bérének rövid távú előrejelzésére, figyelembe véve a munkavállalókat, az alkalmazottakat és a vállalkozás egészének alkalmazottait. Megvizsgáltuk az egyéni vállalkozók elemzésének és előrejelzésének információs támogatásának kérdését. Javasoltuk a munkabér analitikus számvitelének részletes modelljét, amely lehetővé teszi az egyéni vállalkozók prospektív elemzéséhez szükséges információk megszerzését. Megállapításra került, hogy az analitikus számvitel fontos eszköz az egyéni vállalkozók prospektív elemzéséhez, és a javasolt megközelítés részletes információkat nyújt, amelyek lehetővé teszik az egyéni vállalkozók volumeneinek jövőbeni változásainak előrejelzését.

Kulcsszavak: bérszámfejtés, befolyásoló tényezők, retrospektív és prospektív elemzés, matematikai modell, egyéni vállalkozók prediktív értéke, analitikus számvitel.

Abstract. The article is devoted to the study of issues related to the formation, forecasting of the wage fund (WF) and its accounting support in manufacturing enterprises. The article considers the regulatory and legal aspects of labor remuneration regulation in Ukraine, identifies the use of various terms to characterize accrued wages. Approaches to determining the essence of the WF, its structure and factors influencing its formation are analyzed. Special attention is paid to the analysis of the WF as a tool for managing labor costs. The main directions of the WF analysis are considered, including the analysis of its total volume, dynamics, structure, level and dynamics of average wages, factors that caused changes in the WF volume, the effectiveness of staff incentives and the assessment of the company's financial capabilities. The expediency of prospective WF analysis, which allows developing plans for personnel cost management, optimizing the WF structure, managing risks, increasing the company's competitiveness and making informed management decisions, is substantiated. The use of the index method for WF forecasting is proposed, which allows taking into account the impact of external and internal factors on wages. Mathematical models for short-term WF forecasting of workers, employees and the company's employees as a whole are developed. The issues of information support for WF analysis and forecasting are considered. A detailed model of analytical accounting of labor remuneration is proposed, which allows obtaining the necessary information for conducting a prospective WF analysis. It is determined that analytical accounting is an important tool for prospective WF analysis, and the proposed approach to its construction provides detailed information that allows forecasting future changes in the WF volumes.

Keywords: wage fund, factors of influence, retrospective and prospective analysis, mathematical model, forecasted value of the wage fund, analytical accounting

Постановка проблеми. Фонд оплати праці (ФОП) є суттєвою частиною витрат будь-якого підприємства. Зростання ФОП може призвести до збільшення собівартості, зниження прибутку та рентабельності, якщо цей процес не супроводжується відповідним зростанням продуктивності праці. Ефективне управління ФОП має важливе значення для забезпечення фінансової стабільності підприємства, мотивації персоналу та досягнення стратегічних цілей господарюючого суб'єкта і базується на проведенні ретроспективного та перспективного аналізу. Ретроспективний аналіз проводять задля об'єктивної

оцінки використання коштів на оплату праці, визначення факторів, які спричинили динаміку ФОП та виявлення резервів зниження витрат на оплату праці. Перспективний аналіз спрямований на прогнозування майбутніх витрат на персонал. Інформаційною базою аналітичних досліджень є нормативно-правове забезпечення, фінансова і статистична звітність, а також дані бухгалтерського обліку, зокрема аналітичного. Дослідження саме цих аспектів є актуальним для виробничих підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування фонду оплати праці, обґрунтування методики проведення ретроспективного аналізу, вибір методів прогнозування та використання відповідної інформаційної бази для визначення ФОП досліджують вітчизняні науковці і практики.

Так, Мельник А. О., Соловійова Т. М. висвітлюють методи формування фонду заробітної плати, що використовуються в практичній діяльності підприємств [1]. Яременко Л. М. розглядає механізм формування фонду оплати праці в розрізі трьох його складових з детальним їх групуванням [2]. Тенденції формування фонду оплати праці працівників промислових підприємств України є предметом дослідження Перепаді Ф.Л., Тонких Л.С. [3].

Значну увагу науковці приділяють аналітичному дослідженню ФОП. Методику аналізу ФОП, з виокремленням напрямів дослідження, способів і прийомів, висвітлюють Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. [4], Даценко Г., Коцеруба Н., Крупельницька І., Кудирко О., Лобачева І. [5]. Коба О. В., Ярова А. В., в результаті проведених аналітичних досліджень, визначили шляхи подальшого підвищення продуктивності праці та вдосконалення системи її мотивації на підприємстві [6]. Бондаренко Н. М., Бобирь О. І розглядають методичні підходи до аналізу витрат на оплату праці підприємства та фактори їх формування і роблять висновок, що методика аналізу є індивідуальною для кожного підприємства і залежить, в першу чергу, від цілей, поставлених управлінським персоналом та інформаційної бази, що використовується під час його проведення [7].

Існуючі підходи до моделювання та прогнозування заробітної плати, їх переваги та недоліки, вибір оптимальних методів моделювання та прогнозування в сучасних умовах досліджують Дупляк О. М. і Єдлічко А. О. [8], а Васюренко Л. В. розглядає методи планування фонду оплати праці [9].

Своє бачення моделі аналітичного обліку виплат працівникам, що є інформаційною базою для формування ФОП, запропонували Бондаренко Н. М. [10], Подмешальська Ю. В., Панченко А.М. [11], Феофанова І. В., Голяк В.В. [12].

Аналіз наукових публікацій свідчить, що існуючі праці змістовно й обґрунтовано розкривають питання формування ФОП, сутність методики ретроспективного аналізу фонду оплати праці та його облікового забезпечення. Проте завдання проведення перспективного аналізу фонду оплати праці та інформаційного забезпечення прогнозування, з використанням облікової інформації, залишається актуальним і потребує подальших досліджень.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є обґрунтування підходів до формування фонду оплати праці підприємства на наступний період (місяць, квартал, рік) і вдосконалення аналітичного обліку оплати праці, як складової інформаційного забезпечення аналітичного процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. У нормативно-правових документах, які регулюють питання оплати праці працівників підприємств, використовують такі економічні категорії як «заробітна плата», «оплата праці», «винагорода», «виплати» для характеристики нарахованої заробітної плати. Так, Закон України «Про оплату праці» оперує поняттями: основна заробітна плата, додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати [13]; у Кодексі законів про працю України використано такі економічні категорії як оплата праці та гарантії і компенсації [14]; Податковий кодекс України дає тлумачення таких термінів як заробітна плата, винагорода за цивільно-правовими договорами (ЦПД), додаткові блага [15]; у Цивільному кодексі України також використано поняття винагорода за ЦПД [16].

Незважаючи на те, що таке поняття як фонд оплати праці використовується на практиці фахівцями та відображено в статистичній звітності підприємства, його суть розкрито лише в декількох нормативних документах. В Інструкції зі статистики заробітної плати зазначається: «До фонду оплати праці включаються нарахування найманим працівникам у грошовій та натуральній формі (оцінені в грошовому вираженні) за відпрацьований та невідпрацьований час, який підлягає оплаті, або за виконану роботу незалежно від джерела фінансування цих виплат [17]. У Методологічних поясненнях Державної служби статистики України наводиться таке трактування суті цієї категорії: «Фонд оплати праці – сума нарахувань працівникам у грошовій чи натуральній формі за відпрацьований час або виконану роботу: тарифні ставки (посадові оклади), премії, доплати, надбавки, а також інші види оплати за невідпрацьований час» [18]. У розглянутих трактуваннях використано різний ступінь деталізації показника «фонд оплати праці».

Згідно з Інструкцією зі статистики заробітної плати, фонд оплати праці складається з фонду основної заробітної плати, фонду додаткової заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат. Формування фонду оплати праці (ФОП) на виробничих підприємствах – це складний процес, який залежить від багатьох факторів (рис. 1).

В процесі формування фонду оплати праці найманих працівників необхідно враховувати особливості трудової діяльності різних груп промислово-виробничого персоналу та необхідність забезпечення прямої залежності між величиною трудового внеску у кінцеві результати роботи підприємства й розміром винагороди. Основними етапами формування ФОП на виробничих підприємствах є: визначення структури ФОП; вибір системи, форм та видів оплати праці; облік відпрацьованого часу та обсягу виконаних робіт;

нарахування заробітної плати; формування фондів преміювання та інших заохочувальних виплат, планування ФОП; контроль за використанням ФОП.

1. Зовнішні фактори:

- макроекономічна ситуація (інфляція, рівень безробіття);
- державне регулювання (мінімальна заробітна плата, оподаткування);
- конкуренція на ринку праці.

2. Внутрішні фактори:

- обсяг виробництва;
- продуктивність праці;
- структура та кваліфікація персоналу;
- система, форми та види оплати праці;
- фінансовий стан підприємства.

Рис. 1. Фактори, що впливають на формування ФОП

Джерело: сформовано автором

«Механізм формування фонду оплати праці має сприяти підвищенню продуктивності праці, зростанню конкурентоспроможності підприємства. Збільшення рівня оплати праці, з одного боку, призводить до зростання мотивації та якості праці, а з іншого – вимагає відповідних економічних умов для матеріального заохочення» [6].

Аналіз ФОП є важливим інструментом управління витратами на оплату праці господарюючих суб'єктів, тому підвищення ефективності його використання може значно вплинути на оптимізацію витрат. У працях науковців, що стосуються аналітичного дослідження ФОП, переважно висвітлено методичні підходи до проведення ретроспективного аналізу. Погоджуємось із думкою Г. Даценко, що аналіз ФОП доцільно проводити за такими напрямками:

- аналіз загального обсягу та динаміки фонду оплати праці на підприємстві;
- аналіз структури фонду оплати праці;
- аналіз рівня та динаміки середньої заробітної плати;
- аналіз факторів, що обумовили зміну обсягу фонду оплати праці;
- аналіз ефективності стимулювання персоналу;
- оцінка фінансових можливостей підприємства з формування фонду оплати праці» [5, с.161].

Дослідження напрацювань вчених показало, що до напрямів аналізу науковці також включають визначення резервів зниження витрат на оплату праці та оцінку співвідношення середньої заробітної плати і продуктивності праці.

Перспективний аналіз фонду оплати праці є важливим інструментом в управлінні витратами підприємства. Його проводять з метою визначення

можливої величини ФОП у майбутньому. Доцільність перспективного аналізу, на нашу думку, обґрунтовується наступними ключовими аспектами:

1) планування та прогнозування - перспективний аналіз дозволяє розробляти короткострокові та довгострокові плани щодо управління витратами на персонал; дає можливість визначати майбутні витрати на оплату праці з урахуванням очікуваних змін в економіці, законодавстві та на ринку праці, що створює підприємству умови для завчасної адаптації до можливих змін та мінімізації ризиків;

2) оптимізація структури ФОП - перспективний аналіз дозволяє оцінити ефективність існуючої структури ФОП та виявити можливості для її оптимізації; допомагає розробити стратегії щодо стимулювання продуктивності праці, залучення та утримання кваліфікованих працівників, а це своєю чергою сприяє підвищенню ефективності використання коштів, виділених на оплату праці;

3) управління ризиками - перспективний аналіз дозволяє виявити потенційні ризики, пов'язані з оплатою праці, такі як інфляція, зміни в законодавстві, нестабільність ринку праці; допомагає розробити стратегії щодо мінімізації цих ризиків та забезпечення фінансової стабільності підприємства;

4) підвищення конкурентоспроможності - перспективний аналіз дозволяє оцінити, наскільки конкурентоспроможною є система оплати праці на підприємстві, та розробити шляхи її покращення, що дозволить підприємству залучати та утримувати найкращих фахівців на ринку праці;

5) прийняття обґрунтованих управлінських рішень - перспективний аналіз надає керівництву підприємства інформацію, необхідну для прийняття обґрунтованих рішень щодо кадрової політики, стратегічного планування та управління витратами, що дозволяє підвищити якість управлінських рішень та забезпечити стабільний розвиток підприємства.

В процесі перспективного аналізу можна використовувати різні методи. «Вибір методу прогнозування буде залежати від характеру даних, тобто виявлених залежностей, трендів, шаблонів, інших характеристик, а також від завдання прогнозування» [19]. Вважаємо, що для прогнозування фонду оплати праці доцільно використати один із статистичних методів дослідження – індексний метод, який дозволяє врахувати вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на заробітну плату (інфляція, мінімальна заробітна плата, динаміка обсягів виробництва продукції, динаміка чисельності персоналу та інші фактори).

Згідно з чинним законодавством підприємства самостійно обирають системи, форми та види оплати праці, які в найбільшій мірі відповідають специфіці їх діяльності, розробляють тарифні сітки, схеми посадових окладів та інші норми оплати праці. Зазвичай на виробничих підприємствах використовують почасову і відрядну форми для оплати праці основних і допоміжних робітників та почасову форму (посадові оклади) для оплати праці службовців. Враховуючи такий підхід до організації оплати праці працівників, склад фонду оплати праці, залежність окремих його складових від внутрішніх (динаміка обсягів виробництва) і зовнішніх (динаміка мінімальної заробітної

плати) факторів, можна побудувати математичні моделі для короткострокового прогнозування фонду оплати праці.

1. *Розрахунок прогнозного ФОП робітників підприємства:*

$$\text{ФОПрп} = (\text{ФОЗв} + \text{ФДЗв}) * \text{Імз} * \text{Іов} + (\text{ФОЗп} + \text{ФДЗп}) * \text{Імз} * \text{Іч}, (1)$$

де ФОПрп – прогнозний фонд оплати праці робітників, тис. грн;

ФОЗв, ФОЗп – фонд основної заробітної плати робітників за відрядної і почасової форм оплати праці, відповідно, тис. грн;

ФДЗв, ФДЗп – фонд додаткової заробітної плати робітників за відрядної і почасової форм оплати праці, відповідно, тис. грн;

Імз – індекс мінімальної заробітної плати;

Іов – індекс обсягу виробництва продукції;

Іч – індекс чисельності робітників, праця яких оплачується за почасовою формою.

2. *Розрахунок прогнозного ФОП службовців підприємства:*

$$\text{ФОПслп} = (\text{ФОЗсл} + \text{ФДЗсл}) * \text{Імз}, (2)$$

де ФОПслп – прогнозний фонд оплати праці службовців, тис. грн;

ФОЗсл – фонд основної заробітної плати службовців, тис. грн;

ФДЗсл – фонд додаткової заробітної службовців, тис. грн;

3. *Розрахунок прогнозного ФОП працівників підприємства:*

$$\text{ФОПп} = \text{ФОПрп} + \text{ФОПслп} + \text{ІЗК}, (3)$$

де ФОПп – прогнозний фонд оплати праці працівників підприємства, тис. грн;

ІЗК – інші заохочувальні та компенсаційні виплати, тис. грн.

Як зазначають Бондаренко Н. М., Бобирь О. І «Результати аналізу в значній мірі залежать від достовірності та повноти інформаційної бази, яка використовується під час його проведення і є відображенням тих чи інших подій господарської діяльності досліджуваного підприємства» [7].

Для розрахунку прогносної величини ФОП необхідно використовувати відповідну інформаційну базу, зокрема дані бухгалтерського обліку. На виробничих підприємствах облік виплат працівникам ведуть на рахунку 66 "Розрахунки за виплатами працівникам" і трьох субрахунках: 661 "Розрахунки за заробітною платою", 662 "Розрахунки з депонентами", 663 "Розрахунки за іншими виплатами" [20], що не дає достатньої інформації для проведення перспективного аналізу. Науковці не мають єдиного підходу щодо ступеня деталізації цього рахунку. Використання різних моделей аналітичного обліку обумовлюється особливостями технологічного процесу та організації оплати праці працівників, структурою фонду оплати праці, складом персоналу підприємства, необхідністю формування статистичної звітності та отримання цільової інформації. Враховуючи ці аспекти і важливість проведення перспективного аналізу ФОП, вважаємо за доцільне використовувати на

виробничих підприємствах модель аналітичного обліку оплати праці, наведену в таблиці 1.

Таблиця 1.

**Аналітичні рахунки для обліку розрахунків за
заробітною платою з працівниками підприємства**

Рахунок, субрахунок	Назва субрахунку
661	Розрахунки за нарахованими виплатами
661.1	Основна заробітна плата
661.11	Основна заробітна плата робітників відрядна
661.12	Основна заробітна плата робітників почасова
661.13	Основна заробітна плата службовців
661.2	Додаткова заробітна плата
661.21	Додаткова заробітна плата робітників відрядна
661.22	Додаткова заробітна плата робітників почасова
661.23	Додаткова заробітна плата службовців
661.3	Інші заохочувальні та компенсаційні виплати

Джерело: розроблено автором

Аналітичний облік є важливим інструментом для перспективного аналізу фонду оплати праці, а такий підхід до його побудови надає детальну інформацію, яка дозволяє спрогнозувати майбутні зміни в обсягах ФОП.

Висновки і перспективи подальших досліджень Проведене дослідження показало, що нормативно-правові акти України оперують різними термінами для визначення оплати праці. Незважаючи на використання поняття "фонд оплати праці" в практичній діяльності, його суть розкрито лише в декількох нормативних документах.

Аналіз ФОП є ключовим інструментом управління витратами на персонал, а його перспективний аналіз набуває особливої актуальності в умовах динамічного ринку праці та мінливого законодавства. Запропоновані математичні моделі та деталізований аналітичний облік дозволяють підвищити точність прогнозування ФОП, враховуючи вплив різних факторів на його складові.

Впровадження запропонованої моделі аналітичного обліку, що деталізує складові ФОП за категоріями персоналу та формами оплати праці, сприятиме підвищенню ефективності управління витратами на персонал, забезпечуючи необхідну інформаційну базу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Підходи до формування фонду оплати праці та прогнозні моделі будуть актуальними для науковців у зв'язку з необхідністю врахування змін зовнішніх та внутрішніх факторів.

Список використаних джерел

1. Мельник А. О., Соловйова Т. М. Формування фонду заробітної плати на підприємстві. *Економічний форум*, 2020, № 4. С. 114-124. DOI:10.36910/6775-2308-8559-2020-4-15
2. Яременко Л. М. Механізм формування фонду оплати праці та напрями його удосконалення. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/2_2020/9.pdf (дата звернення: 04.03.2025).

3. Перепада Ф.Л., Тонких Л.С. Управління фондом оплати праці персоналу промислових підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 5. С. 550–554.
URL: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/114.pdf> (дата звернення: 04.03.2025).
4. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 320 с.
5. Даценко Г., Коцеруба Н., Крупельницька І., Кудирко О., Лобачева І. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. Вінниця: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Вінниц. торг.-екон. ін-т. 2021. 416 с.
6. Коба О. В., Ярова. А. В. Аналіз фонду оплати праці та ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Економіка і менеджмент 36. 2019. С. 176-181.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2019_36_26 (дата звернення: 04.03.2025).
7. Бондаренко Н. М., Бобирь О. І. Методичні підходи до аналізу витрат на оплату праці. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Вип. 43, 2022 р.
URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/43_2022ua/5.pdf (дата звернення: 04.03.2025).
8. Дупляк О. М., Єдлічко А. О. Аналіз підходів до моделювання та прогнозування заробітної плати. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 6. Ч. 1. 2016. С.120-122
URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/6_1_2016ua/29.pdf
9. Васюренко Л. В. Базові засади управління фондом оплати праці. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Випуск 20, ч. 1. 2018 р. С. 80 – 83
URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/20_1_2018ua/19.pdf
10. Бондаренко Н. М. Вдосконалення обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві. *The 16th International scientific and practical conference "Modern directions of scientific research development" (September 7-9, 2022) BoScience Publisher, Chicago, USA. 2022. 369 p.*
11. Подмешальська Ю.В., Панченко А.М. Удосконалення організації обліку заробітної плати. *Інвестиції: практика та досвід*. №1, 2020. С. 58-63.
URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6973&i=8>
12. Феофанова І. В., Голяк В. В. Удосконалення обліку та аудиту заробітної плати на підприємстві. *Економіка та держава*. №3, 2021. С. 125-130.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2021_3_22 (дата звернення: 07.03.2025).
13. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 07.03.2025).
14. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 07.03.2025).
15. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 07.03.2025).
16. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
17. Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена наказом ДКСУ від 13.01.2004 р. № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04#Text> (дата звернення 10.03.2025)
18. Методологічні пояснення Служби статистики України URL: https://ifstat.gov.ua/STAT/m_doxn1n.htm (дата звернення: 10.03.2025).
19. Московчук А. Т., Дорош В. Ю. Детермінанти формування фінансових результатів: ретроспективний та перспективний аналіз. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2023. Вип. 4. С. 468-478. <https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/17805> (дата звернення: 10.03.2025).
20. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення 10.03.2025).

References

1. Melnyk, A. O., & Solov'ova, T. M. (2020). Formuvannia fondu zarobitnoi platy na pidpriemstvi [Formation of the wage fund at the enterprise]. *Ekonomichnyi forum*, (4), 114-124. URL: <https://www.google.com/search?q=https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2020-4-15> [in Ukrainian].
2. Yaremenko, L. M. (2020). Mekhanizm formuvannia fondu oplaty pratsi ta napriamy yoho udoskonalennia [The mechanism of formation of the wage fund and directions of its improvement]. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/2_2020/9.pdf [in Ukrainian].
3. Perepadia, F. L., & Tonkykh, L. S. (2015). Upravlinnia fondom oplaty pratsi personalu promyslovykh pidpriemstv [Management of the wage fund of industrial enterprises personnel]. *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*, (5), 550–554. URL: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/114.pdf> [in Ukrainian].
4. Kindrats'ka, H. I., Zahorodnii, A. H., & Kulyniak, Yu. I. (2019). *Analiz hospodars'koi diial'nosti: pidruchnyk* [Analysis of economic activity: textbook]. L'viv: Vydavnytstvo L'vivs'koi politekhniky [in Ukrainian].
5. Datsenko, H., Kotseruba, N., Krupel'nyts'ka, I., Kudyko, O., & Lobacheva, I. (2021). *Analiz hospodars'koi diial'nosti: navch. posib.* [Analysis of economic activity: textbook]. Vinnytsia: Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t. Vinnyts. torh.-ekon. in-t [in Ukrainian].
6. Koba, O. V., & Yarova, A. V. (2019). Analiz fondu oplaty pratsi ta efektyvnosti vykorystannia trudovykh resursiv na pidpriemstvi [Analysis of the wage fund and efficiency of labor resources use at the enterprise]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Ekonomika i menedzhment*, 36, 176-181. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2019_36_26 [in Ukrainian].
7. Bondarenko, N. M., & Bobyr, O. I. (2022). Metodychni pidkhody do analizu vytrat na oplatu pratsi [Methodical approaches to the analysis of labor costs]. *Naukovyi visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*, 43. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/43_2022ua/5.pdf [in Ukrainian].
8. Dupliak, O. M., & Yedlichko, A. O. (2016). Analiz pidkhodiv do modeliuvannia ta prohnazuvannia zarobitnoi platy [Analysis of approaches to modeling and forecasting wages]. *Naukovyi visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*, 6(1), 120-122. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/6_1_2016ua/29.pdf [in Ukrainian].
9. Vasiurenko, L. V. (2018). Bazovi zasady upravlinnia fondom oplaty pratsi [Basic principles of wage fund management]. *Naukovyi visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu*, (20), 80–83. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/20_1_2018ua/19.pdf [in Ukrainian].
10. Bondarenko, N. M. (2022). Vdoskonalennia obliku rozrakhunkiv z oplaty pratsi na pidpriemstvi [Improving the accounting of payroll settlements at the enterprise]. In *The 16th International scientific and practical conference "Modern directions of scientific research development"* (p. 369). BoScience Publisher, Chicago, USA.
11. Podmieshal's'ka, Yu. V., & Panchenko, A. M. (2020). Udokonalennia orhanizatsii obliku zarobitnoi platy [Improving the organization of wage accounting]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, (1), 58-63. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6973&i=8> [in Ukrainian].
12. Feofanova, I. V., & Holiak, V. V. (2021). Udokonalennia obliku ta audytu zarobitnoi platy na pidpriemstvi [Improving the accounting and audit of wages at the enterprise]. *Ekonomika ta derzhava*, (3), 125-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecde_2021_3_22 [in Ukrainian].
13. Zakon Ukrainy «Pro oplatu pratsi» vid 24.03.1995 r. № 108/95-VR [Law of Ukraine "On Remuneration of Labor" dated March 24, 1995 № 108/95-VR]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
14. Kodeks zakoniv pro pratsiu Ukrainy vid 10.12.1971 № 322-VIII [Labor Code of Ukraine dated December 10, 1971 № 322-VIII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> [in Ukrainian].

15. Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 2 hrudnia 2010 roku № 2755-VI [Tax Code of Ukraine dated December 2, 2010 № 2755-VI]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> [in Ukrainian].
16. Tsyvil'nyi kodeks Ukrainy vid 16.01.2003 № 435-IV [Civil Code of Ukraine dated January 16, 2003 № 435-IV]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> [in Ukrainian].
17. Instruktsiia zi statystyky zarobitnoi platy, zatverdzhena nakazom DKSU vid 13.01.2004 r. № 4 [Instruction on statistics of wages, approved by order of the SCSU dated January 13, 2004 № 4]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04#Text> [in Ukrainian].
18. Metodolohichni poiasnennia Sluzhby statystyky Ukrainy [Methodological explanations of the State Statistics Service of Ukraine]. URL: https://ifstat.gov.ua/STAT/m_doxn1n.htm [in Ukrainian].
19. Moskovchuk, A. T., & Dorosh, V. Yu. (2023). Determinanty formuvannia finansovykh rezul'tativ: retrospektyvnyi ta perspektyvnyi analiz [Determinants of financial results formation: retrospective and prospective analysis]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, (4), 468-478. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/uk/147258369/17805> [in Ukrainian].
20. Instruktsiia pro zastosuvannia Planu rakhunkiv bukhhalters'koho obliku aktyviv, kapitalu, zobov'iazan' i hospodars'kykh operatsii¹ pidpriemstv i orhanizatsii, zatverdzhena nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 30.11.1999 r. № 291 [Instruction on the application of the Chart of Accounts for accounting of assets, capital, liabilities and business transactions of enterprises and organizations,² approved by the order of the Ministry of Finance of Ukraine dated November³ 30, 1999 № 291]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> [in Ukrainian].

<i>Отримано:</i>	16.03.2025	<i>Beérkezett:</i>	2025.03.16	<i>Received:</i>	16.03.2025
<i>Прийнято до друку:</i>	11.05.2025	<i>Elfogadva:</i>	2025.05.11	<i>Accepted:</i>	11.05.2025
<i>Опубліковано:</i>	25.06.2025	<i>Megjelent:</i>	2025.06.25	<i>Published:</i>	25.06.2025